

nich sino ve de la capital, y tot lo que te sabor de localitat es sols antiguala ridícula digna de poblets ronechs y atrassats.

Aixís hem vist desapareixer entre moltes, les hermoses festes dels Angels, pel Maig, en que tant bé y honestament se divertia la fadrinalla y en temps més recent la costum purament ripollesa del *Gall de Santa Catarina*, que breument vaig á contar.

Pel mes de Novembre, en la diada de la Santa, tota la quitxalla de Ripoll desafiant al fret, la neu y demás inclemencies del temps, surtían de bon matí, casi llustre, subjectant ab la ma esquerra el millor gall de la casa y empunyant ab garbo en la dreta un sabre de fusta pintat de mangra y blau rabiós.

En tant bélica actitud recorrián carrers y plasses cantant á tot pulmó:

Gall de Santa Catarina,
Tú que 'ns passas la farina,
¡Si 'ns espatllas el cedás
Ab un colp de sabre
Te llèvaré 'l nas!

L'erudit historiador del Monastir, senyor Pellicer, ens explica una costum á primera vista tan extranya, dihent no ser altra cosa que una amenassa encuberta, pero transparent, al Abat, per la sua jurisdicció civil sobre la vila. Se veu en efecte, la *punta* á la copla, tenint en compte que les armes del Monastir eran un *gall* y que 'l *molí* y *Paláu Abacial* miraban á la plassa de *Santa Catarina*.

Deixant are apart l'ingratitude que entranhava semblant manifestació, segons parer del historiador esmentat, desaparegué ja á principis del sigle la tal jurisdicció, desaparegué més tart el Cenobi y fins podriam dir la vila mateixa; més la costum restá viventa fins á nostres dias. Encara l'any passat vejérem un nen, un sol, ab el gall á la má á la porta de sa casa com si no gosés sortir. Vam mirar ab simpatia á l'últim ripollés que servava la tradició.

Aquest any ni rastre: el gall de Santa Catarina desapareix ab el sigle.

TOMÁS RAGUER.

Ripoll, 21 Desembre de 1900.

La Torre de Caballera

(LLEGENDA)

ANANT á Camprodón y passant per la carretera de Sant Joan les Abadeses, si us hi paréu, sobre d'un turó notaréu les ruines d'una torre, quines parets y finestrals no malmeses encara, assenyalan l'orgull y la grandesa que 'n algún temps ostentaren.

Era en aquell temps de la seva grandesa l'únich habitant y guarda de l'esmentada torre un jove d'uns vinticinch anys, alt, moreno y valerós. La casualitat el posá un jorn fit á fit d'una xamosa nena d'uns divuyt anys de cor tendre y sencill; després d'un curt diálech que

s' iniciá entre 'ls dós joves no necessitaren més aquells cors, purs encara, per compendrer que mutuament s'estimavan. Desde aquell venturós instant per ells tan memorable, no passá ni un sol dia sense que ell montant un briós caball y vestit ab elegant trajo no anés á visitarla. Ella per la seva part ansiosament l'esperaba tots els dias desde la finestra de sa casa desde ahont cambiava ab son galán paraules d' enamorada.

Aquests amors esdevenían, cada dia, cada hora que passava més fogosos y determinats y per altre part el pare y ger-